

Sygn. akt SDI 10/18

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Włodzimierz Wróbel (przewodniczący)

SSN Rafał Malarski (sprawozdawca)

SSN Piotr Mirek

Protokolant Anna Kuras

przy udziale Zastępcy Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych radcy prawnego Piotra Karwata,
w sprawie **radcy prawnego R. K.**,
obwinionego z art. 64 ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 17 maja 2018 r.
kasacji wniesionej przez obwinionego
od orzeczenia Wyższego Sądu Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych
z dnia 10 listopada 2017 r., sygn. akt WO-[...],
zmieniającego orzeczenie Okręgowego Sądu Dyscyplinarnego Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...] z dnia 7 lipca 2017 r., sygn. akt D [...],

- I. uchyla orzeczenia Sądów obu instancji i uniewinnia obwinionego;**
- II. obciąża kosztami postępowania za pierwszą instancję Okręgową Izbę Radców Prawnych w [...], kosztami postępowania odwoławczego Krajową Izbę Radców Prawnych, a kosztami postępowania kasacyjnego Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Okręgowy Sąd Dyscyplinarny Okręgowej Izby Radców Prawnych w [...], orzeczeniem z 7 lipca 2017 r., uznał radcę prawnego R.K. za winnego tego, że 20 listopada 2014 r. w [...], wykonując czynności zawodowe jako pełnomocnik dłużnika w postępowaniu egzekucyjnym, sporządzając pismo do Komornika Sądowego przy Sądzie Rejonowym w W., nadużył wolności słowa i pisma przez użycie w nim sformułowania „... działania pełnomocnika wierzyciela – radcy prawnego D.T., który musiał Panu wskazać nieprawdziwy adres, a czego Pan nie sprawdził, to przynajmniej zwykła pomoc w wyłudzeniu”, to jest przewinienia dyscyplinarnego z art. 64 ust. 1 w zw. z art. 11 ust. 2 ustawy z 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (dalej: u.r.p.) w zw. z art. 6 ust. 2 i art. 27 ust. 6 Kodeksu Etyki Radcy Prawnego z 2007 r. (dalej: KERP), i za to na podstawie art. 65 ust. 1 pkt 2 u.r.p. wymierzył obwinionemu karę nagany, a na podstawie art. 65 ust. 2e u.r.p. zobowiązał go do pisemnego przeproszenia pokrzywdzonego radcy prawnego w terminie 7 dni od dnia uprawomocnienia się orzeczenia. Wyższy Sąd Dyscyplinarny Krajowej Izby Radców Prawnych, po rozpoznaniu w dniu 10 listopada 2017 r. odwołania obwinionego, zmienił pierwszoinstancyjne orzeczenie przez dodanie do opisu czynu zwrotu „przekroczył granice rzeczowej potrzeby” i przez uchylenie rozstrzygnięcia o obowiązku przeproszenia pokrzywdzonego, utrzymując je w mocy w pozostałej części.

Kasację od prawomocnego orzeczenia Sądu odwoławczego złożył obwiniony, zarzucając rażące naruszenie prawa: 1) art. 74¹ pkt 1 u.r.p. w zw. z art. 434 § 1 k.p.k.; 2) art. 11 ust. 2 u.r.p. w zw. z art. 6 ust. 2 i art. 27 ust. 6 KERP; 3) art. 74¹ pkt 1 u.r.p. w zw. z art. 457 § 3 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 5 § 2 k.p.k., art. 7 k.p.k. oraz art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 i 2 k.p.k. Domagał się uchylenia orzeczeń Sądów obu instancji i uniewinnienia, ewentualnie uchylenia zaskarżonego orzeczenia i przekazania sprawy Wyższemu Sądowi Dyscyplinarnemu do ponownego rozpoznania.

Obecny na rozprawie kasacyjnej Zastępca Głównego Rzecznika Dyscyplinarnego Krajowej Izby Radców Prawnych wniósł o uwzględnienie kasacji.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja zasługiwała na uwzględnienie z uwagi na zasadność zarzutu rażącego naruszenia zakazu *reformationis in peius*.

Nie ulega wątpliwości, że opis czynu zawarty w orzeczeniu przypisującym radcy prawnemu winę musi odpowiadać kompletnie znamion przewinienia dyscyplinarnego – art. 413 § 2 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p. (zob. post. SN z 26 października 2016 r., II KK 273/16). Jeżeli zatem wypowiedź radcy prawnego w piśmie sporządzonym w ramach wykonywania czynności zawodowych, nie naruszająca prawa, ma prowadzić do jego odpowiedzialności dyscyplinarnej, to w opisie czynu – w myśl art. 11 ust. 2 u.r.p. oraz art. 27 ust. 6 KERP z 2007 r., który stanowił powtórzenie przepisu ustawy – powinno znaleźć się stwierdzenie o przekroczeniu granic „rzeczowej potrzeby”. Przy braku odwołania na niekorzyść nie jest dopuszczalne dokonanie w instancji odwoławczej korekty w tym zakresie, a więc uzupełnienie opisu czynu o ten brakujący element (zob. wyr. SN z 4 października 2017 r., SDI 12/17). Zabrania tego wyraźnie przepis art. 434 § 1 pkt 1 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.

W niniejszej sprawie zaskarżone orzeczenie, w którym dokonano mniej korzystnych dla obwinionego ustaleń, nie mogło zatem się ostać. Ze względu z kolei na treść art. 443 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 k.p.k., który nie pozwala w razie przekazania sprawy do ponownego rozpoznania na wydanie w dalszym postępowaniu orzeczenia surowszego niż uchylone, gdy orzeczenie to zostało zaskarżone tylko na korzyść obwinionego (zob. post. SN z 12 maja 2016 r., II KK 474/15), wykluczone byłoby uzupełnienie także przez Sąd *a quo* opisu czynu o niezbędny do uznania obwinionego za winnego zwrot. Zatem Sąd kasacyjny wzruszył również orzeczenie Sądu pierwszej instancji i – wobec niemożności wydania *in concreto* innego rozstrzygnięcia, jak tylko uniewinniającego – orzekł jak w części dyspozytywnej wyroku (art. 537 § 2 k.p.k. w zw. z art. 74¹ pkt 1 u.r.p.).

Uniewinnienie obwinionego pociągnęło za sobą konieczność obciążenia kosztami postępowania za obie instancje organów samorządu radcowskiego (art. 70⁶ ust. 2 zd. 2 u.r.p.), a kosztami postępowania kasacyjnego Skarbu Państwa (art. 632 pkt 2 k.p.k.).

